

Sygn. akt X GC 604/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2016 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie Wydział X Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Jarosław Łazarski
Protokolant:	Sekretarz sądowy Anna Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2016 r. w Szczecinie

na rozprawie

w sprawie z powództwa M. M.

przeciwko Gminie M. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej Gminy M. S. na rzecz powoda M. M. kwotę 39 348,30 zł (trzydzieści dziewięć tysięcy trzysta czterdzieści osiem złotych i trzydzieści groszy) wraz z ustawowymi odsetkami (określonymi od dnia 1 stycznia 2016 roku jako odsetki ustawowe za opóźnienie) liczonymi od dnia 15 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty,

II. zasądza od pozwanej Gminy M. S. na rzecz powoda M. M. kwotę 6 785,00 zł (sześć tysięcy siedemset osiemdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt. X GC 604/15

UZASADNIENIE

W dniu 9 grudnia 2014 roku powód M. M. złożył pozew przeciwko Gminie M. S. o zapłatę kwoty 39 348,30 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 15 kwietnia 2014 roku do dnia zapłaty i kosztami postępowania. Uzasadniając żądanie pozwu powód wskazał, że pozwana, działając jako inwestor, po przeprowadzonym postępowaniu przetargowym, udzieliła zamówienia publicznego na wykonanie robót budowlanych w zakresie prowadzonej inwestycji konsorcjum składającemu się z dwóch firm: (...) sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwa (...) K. P. sp. j. W dniu 23 listopada 2012 r. powód zawarł z (...) sp. z o.o. umowę o roboty budowlane, na podstawie której zobowiązał się wykonać na zlecenie (...) prace budowlane, które wchodziły w zakres etapu pierwszego przedsięwzięcia budowlanego przebudowy i rozbudowy budynku Szkoły Podstawowej Nr (...). Wynagrodzenie ryczałtowo-ilościowe za wykonanie przedmiotu umowy zostało wstępnie ustalone na kwotę 293.011,75 zł netto. Uzgodniono, że płatności będą następować dwustopniowo, w ten sposób, że do 80% wartości umowy (...) miał uiszczać powodowi wynagrodzenie w oparciu o faktury przejściowe, wystawiane na podstawie protokołu odbioru wykonanych elementów, sprawdzonego przez kierownika robót (§ 6 ust. 3 lit. a umowy), zaś pozostałe 20% wartości umowy miało zostać uiszczony powodowi na podstawie faktury końcowej, po dokonaniu odbioru końcowego i protokolarnym stwierdzeniu, że przedmiot umowy jest wolny od wad (§6 ust. 3 lit. b umowy). Dodatkowo w umowie przyjęto, że płatność 5% wartości każdej faktury wystawionej przez powoda,

zostanie zatrzymana na poczet kaucji gwarancyjnej. Powód wskazał, że przystąpił do wykonywania robót i wraz z ich postępowaniem, stosownie do zapisów umownych, kierownik budowy dokonywał częściowych odbiorów wykonanych przez powoda elementów, na podstawie których powód wystawił m.in. następujące faktury VAT: nr (...) na kwotę 71.465,06 zł brutto (58.101,68 zł netto), nr (...) na kwotę 4.339,44 zł brutto (3.528 zł netto) i nr (...) na kwotę 19.195,82 zł brutto (15.606,36 zł netto). Pomimo należytego wykonania robót, potwierdzonego bezusterkowym odbiorem oraz doręczenia ww. faktur i upływu terminu płatności, (...) nie uiścił powodowi części należności. Powód zastrzegł, że niniejszym pozwem powód dochodzi zapłaty wyłącznie za faktury VAT o numerach (...), zaznaczając, że fakturę nr (...) opłacił częściowo – do wysokości 32.665,98 zł. Po uwzględnieniu zatrzymania 5% wartości faktury tytułem kaucji - do zapłaty nadal pozostaje 35.225,83 zł, zaś faktura VAT nr (...) nie została uregulowana w całości, a zatem po uwzględnieniu zatrzymania 5% wartości faktury tytułem kaucji - do zapłaty nadal pozostaje 4.122,47 zł. Wobec braku płatności, pismem z dnia 9 stycznia 2014 r. powód wezwał (...) do zapłaty. Pismem z dnia 17 lutego 2014 r. (...) odmówił zapłaty, powołując się na rzekome wady, które miały zostać ujawnione już po odbiorze prac. Powód podkreślił, że usunął wszystkie usterki wymienione w piśmie z 17 lutego 2014 r. - poza jedną, wskazaną przez (...) pod numerem 2, której nie można uznać za usterkę, bo obejmuje ona prace wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, która zawierała błąd. Wreszcie powód wskazał, że z uwagi na brak zapłaty, żądanie kieruje do pozwanej, jako inwestora na podstawie art. 647¹ § 5 k.c. Powód zaznaczył przy tym, że spełnione zostały wszelkie przesłanki obligujące inwestora do wypłaty należnego wynagrodzenia, podkreślając, że inwestor wyraził dorozumianą zgodę na przystąpienie przez powoda do wykonania robót – o ile wykonawca nie zgłosił inwestorowi faktu powierzenia mu do wykonania części prac. Powód podkreślił, że pozwana z całą pewnością była świadoma, że powód był odrębnym przedsiębiorcą budowlanym i prowadził prace wchodzące w zakres inwestycji, pozostając poza strukturami (...) i występując w charakterze podwykonawcy. Pomimo jednak wezwania do zapłaty, pozwana odmówiła powodowi wypłaty wynagrodzenia

W dniu 13 marca 2015 roku Referendarz Sądowy w tut. Sądzie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

We wniesionym sprzeciwie pozwana zaskarżyła przedmiotowy nakaz zapłaty w całości i wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że wbrew twierdzeniom powoda nie uznała w sposób czynny dorozumiany powoda za podwykonawcę robót budowlanych na ww. inwestycji, tym bardziej, że wypracowana praktyka nie przewidywała dorozumianego uznania określonego podmiotu za wykonawcę przez pozwaną. Pozwana zaznaczyła, że wykonawca pisemnie zgłaszał pozwanej podwykonawców, a pozwana wyrażała pisemną akceptację na ich udział w procesie budowlanym, co miało na celu ochronę pozwanej przed sytuacjami, w których byłaby zmuszona do ponoszenia odpowiedzialności za wynagrodzenie należne podmiotowi, którego nie zaakceptowała jako podwykonawcę umowy, zwłaszcza przy uwzględnieniu warunków finansowych umowy zawartej z wykonawcą. Pozwana podkreśliła przy tym, że w niniejszej sprawie umowa z podwykonawcą nie została pozwanej przedstawiona, a tym samym pozbawiono ją możliwości zapoznania się z jej istotnymi postanowieniami. W konsekwencji pozbawiono pozwaną możliwość zaakceptowania lub odmowy akceptacji powoda, jako podwykonawcy robót budowlanych. Niezależnie pozwana zakwestionowała także przytoczone przez powoda okoliczności faktyczne mające świadczyć o dorozumianym aktywnym uznaniu powoda za podwykonawcę robót przez pozwaną. Pozwana wskazuje, iż narady koordynacyjne, odbywały się cyklicznie raz w tygodniu w celach konsultacyjnych. W naradach tych uczestniczyli przedstawiciele pozwanej, wykonawcy jak również inne osoby. Z każdej narady koordynacyjnej spisywany był protokół jak również lista obecności osób biorących udział w naradzie. Na żadnej z list obecności powód nic został wymieniony i nie złożył też swojego podpisu. Pozwana zaprzeczyła także, że miała wiedzę o obecności powoda na placu budowy, zakresie wykonywanych przez niego robót oraz tym bardziej o istotnych warunkach umowy powoda z wykonawcą.

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał swoje twierdzenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana Gmina M. S. prowadziła postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na „Przebudowę i rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej nr (...) przy ul. (...) w S. o salę gimnastyczną z zapleczem socjalnym i częścią dydaktyczną

wraz z zagospodarowaniem terenu i zewnętrznym boiskiem wielofunkcyjnym.” Zakres przedmiotu zamówienia został podzielony na dwa etapy: I – polegający na przebudowie trzy-kondygnacyjnego budynku dydaktycznego z salą gimnastyczną wraz z zapleczem socjalnym i łącznikiem z istniejącym budynkiem szkoły oraz budowie przyłączy i sieci zewnętrznych, dojazd, dróg dojazdowych, ogrodzeń – w zakresie niezbędnym do uzyskania pozwolenia na użytkowanie tej części obiektu; II – polegający na przebudowie i remoncie kapitalnym istniejącego budynku szkoły wraz z zagospodarowaniem terenu (boiska sportowe, plac zabaw, drogi, parking, mała architektura i zieleni, kompletne ogrodzenie i inne elementy ujęte w dokumentacji projektowej). Po przeprowadzonym postępowaniu przetargowym pozwana dokonała wybory oferty złożonej przez konsorcjum składające się z dwóch firm: (...) sp. z o.o. oraz Przedsiębiorstwa (...) K. P. sp. j. i w dniu 11 października 2012 roku pomiędzy pozwaną (inwestor) i w/w konsorcjum (wykonawca) została zawarta umowa, przedmiotem, której było powierzenie do wykonania prac objętych zamówieniem. W § 6 te same umowy wskazano, że wykonawca może wykonywać przedmiot umowy przy udziale podwykonawców, z zastrzeżeniem, że zawarcie umowy z podwykonawcą wymaga pisemnej zgody inwestora.

Dowód:

- Ogłoszenie o zamówieniu, k. 38-40,
- Informacja o wyborze oferty, k. 41-42,
- Specyfikacja istotnych warunków Zamówienia, k. 43-52,
- Wzór umowy, k. 53-58.
- Umowa z dn. 12.11.2012r. wraz z aneksami, k. 91-98,918-936

W dniu 23 listopada 2012 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w N. zawarła z powodem M. M. umowę nr (...), na podstawie której powód zobowiązał się do wykonania robót żelbetowych na budowie pn. „Przebudowa i rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej nr (...) o salę gimnastyczną z zapleczem socjalnym i częścią dydaktyczną w S. ul. (...)”. Za wykonanie przedmiotu umowy ustalono wstępne ryczałtowo – ilościowe wynagrodzenie na kwotę 293 011,75 zł + VAT, płatne w ten sposób, że faktury przejściowe do wysokości 80% wartości umowy płatne w terminie 30 dni po dostarczeniu do siedziby (...) Sp. z o.o. prawidłowo wystawionej faktury VAT wraz z protokołem odbioru, który będzie podstawą do wystawienia faktury częściowej, zaś faktura końcowa w wysokości 20% umowy zostanie wystawiona po zakończeniu czynności odbioru końcowego i protokolarnym stwierdzeniu, że przedmiot umowy jest wolny od wad. Strony postanowiły dodatkowo, że tytułem kaucji gwarancyjnej zatrzymane zostanie 5% wynagrodzenia z każdej wystawionej przez powoda faktury VAT.

Dowód:

- Umowa z dn. 23.11.2012r., k. 59 – 61,

Co do zasady (...) sp. z o.o. w N. zgłaszała pozwanej podwykonawców, z którymi została zawarta umowa w ramach opisanej wyżej inwestycji oraz przedstawiała kopię zawartej umowy. Pozwana po weryfikacji i ewentualnym wprowadzeniu sugerowanych przez nią zmian w treści umowy akceptowała zgłoszonego podwykonawcę o czym pisemnie informowała (...) sp. z o.o. w N..

Dowód:

- pisma, k. 97-113.
- Protokoły, k. 114-146-,
- Umowy, k. 187-204, 885-917

Powód zgodnie z umową przystąpił do realizacji prac. Przebywający na budowie pracownicy powoda nosili odzież pozwalającą na identyfikację podmiotu dla którego świadczą pracę, w postaci odblaskowych kamizelek z nazwą firmy powoda (...). Jako że prace powierzone powodowi do wykonania stanowiły podstawę do dalszych prac, zdarzało się, w szczególności na wstępnym etapie prac, że pracownicy powoda byli najliczniejszą i najbardziej widoczną grupą osób pracujących na budowie (ok. 15 osób)

Dowód:

- Zeznania świadka P. B. (1), k. 956-958,
- Zeznania świadka A. K., k. 958-959,
- Zeznania świadka M. Z., k. 959-960,
- Zeznania świadka A. L., ik. 977-978,
- Przesłuchanie powoda, k. 979-981,

Kierownik robót z ramienia (...) sp. z o.o. w N. wielokrotnie zapewniał powoda o zgłoszeniu jego, jako podwykonawcy, inwestorowi, zgłaszając jednocześnie zarządowi wykonawcy taką potrzebę. Pomimo zapewnień (...) sp. z o.o. w N. nie dokonała pisemnego zgłoszenia powoda, jako swojego podwykonawcy. Powód, ani żaden inny podwykonawca, z reguły nie uczestniczył także w cyklicznie odbywających się podczas realizacji inwestycji naradach koordynacyjnych. Podczas narad wspomniano o konieczności dokonania zgłoszenia podwykonawców inwestorowi. Po każdej z cotygodniowych narad przedstawiciele inwestora K. B. i A. G. robiły obchód budowy w celu weryfikacji postępu dotychczas wykonanych prac.

Dowód:

- pisma, k. 97-113.
- Protokoły, k. 114-146-
- Umowy, k. 187-204, 885-917,
- Zeznania świadka P. B. (1), k. 956-958,
- Zeznania świadka K. B., k. 961-962,
- Zeznania świadka A. G., k. 962-964
- Zeznania świadka M. Z., k. 959-960

Fakt wykonania i prac powierzonych powodowi na podstawie zawartej w dniu 23 listopada 2012 roku umowy były potwierdzane w prowadzonym na potrzeby realizacji inwestycji dzienniku budowy, w szczególności wpisami przedstawiciela wykonawcy P. B. (1) i inspektora nadzoru z ramienia pozwanej A. S. oraz zostały ujęte w zestawieniu wykonanych robót. Powód podczas realizacji prac wielokrotnie rozmawiał z inspektorem nadzoru z ramienia pozwanej A. S., który miał świadomość, że powód jest podwykonawcą (...) sp. z o.o. i odbierał z ramienia inwestora kolejne etapy prac wykonywanych przez powoda..

Dowód:

- Dziennik budowy, k. 205-360,
- Zestawienia wykonanych prac, k. 361-880,

- Zeznania świadka P. B. (2), k. 956-958,
- Zeznania świadka A. K., k. 958-959
- Przesłuchanie powoda, k. 979-981,

Podczas realizacji inwestycji, w okresie 4 -12 kwietnia 2013 roku Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła kontrolę stopnia przestrzegania przepisów z zakresu bhp przy wykonywaniu robót budowlanych przez pracowników powoda przy rozbudowie budynku SP 59 o halę sportową z zapleczem socjalnym oraz częścią dydaktyczną. Podczas kontroli na budowie przebywało 16 osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę. Podczas kontroli stwierdzone zostały nieprawidłowości dot. nieprzestrzegania zasad BHP, do których usunięcia zobowiązano powoda, a które powód zgodnie z zaleceniem usunął. Kontroli poddano także innych podwykonawców (...) Sp. z o.o. w N., jak i samego wykonawcę – konsorcjum (...) Sp. z o.o. w N. i PW LIK – BUD K. P. Sp. z j. w P..

Dowód:

- Protokoły kontroli, k. 494

Zgodnie z umową po zrealizowaniu pewnego etapu powierzonych mu do wykonania prac sporządzany był protokół częściowego odbioru robót wskazujący na zakres i wartość dotychczas wykonanych prac, na podstawie którego wystawiana była faktura VAT. (...) sp. z o.o. początkowo regulowała należności. Protokół każdorazowo sporządzano przy udziale Kierownika robót budowlanych z ramienia (...) sp. z o.o. w N. P. B. (2) oraz inspektora nadzoru z ramienia inwestora A. S., który w chwili jego podpisywania nie zgłaszali zastrzeżeń do jakości wykonanych przez powoda prac. Każdorazowo, po sporządzeniu częściowego protokołu odbioru powód wystawiał zgodnie z jego treścią faktury VAT, w tym m. in.: nr (...) z dnia 13 czerwca 2013 roku na kwotę 71 465,06 zł brutto, (...) z dnia 21 sierpnia 2013 roku na kwotę 4 339,44 zł brutto i (...) z dnia 19 września 2013 roku na kwotę 19 195,80 zł brutto. W/W faktury VAT zostały zaksięgowane przez (...) sp. z o.o. w N..

Dowód:

- Protokoły odbioru, k. 62, 64, 66
- Faktury VAT, k. 63v,65v, 67v,
- Rejestr VAT, k. 1008-1019,
- Zeznania świadka P. B. (2), k. 956-958,
- Przesłuchanie powoda, k. 979-981,

(...) Sp. z o.o. w N. dokonała częściowej zapłaty należności wynikającej z faktury VAT nr (...), pozostawiając do zapłaty kwotę 38 799,08 zł.

Bezsporne.

Wobec braku zapłaty pozostałej części należności powód pismem z dnia 9 stycznia 2014 roku wezwał (...) sp. z o.o. w N. do zapłaty zaległości wynikającej z faktur VAT nr (...) w ogólnej wysokości 43 138,52 zł brutto.

Dowód:

- Wezwanie do zapłaty, k. 68,

W odpowiedzi (...) sp. z o.o. w N. wezwała powoda do usunięcia wad stwierdzonych w realizowanych przez niego pracach związanych z wykonaniem schodów żelbetowych zewnętrznych.

Dowód:

- Pismo z dn. 27.01.2014r., k. 69v,

Pismem z dnia 17 lutego 2014 roku (...) poinformowała, że płatność należności została wstrzymana w związku ze stwierdzonymi w pracach zrealizowanych przez powoda usterkami, ponownie wzywając do ich usunięcia. W odpowiedzi na w/w pismo powód poinformował (...) sp. z o.o. w N., że usunie stwierdzone usterki w terminie 3-14 marca 2014 roku, z zastrzeżeniem odnośnie usterki w postaci sposobu wykonania słupa, że został on wykonany zgodnie z dokumentacją projektową i w związku z tym nie może ponosić odpowiedzialności za jego wady. Niezależnie powód ponownie wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 39 348,30 zł, na którą złożyły się ujęta w fakturze VAT nr (...), pozostała do zapłaty kwota 35 225,83 zł – po uwzględnieniu dokonanej płatności i potrąceniu 5 % tytułem kaucji gwarancyjnej oraz kwota 4 122,47 zł brutto, wynikająca z faktury Vat nr (...), po potrąceniu 5 % jej wartości tytułem kaucji gwarancyjnej. Powód usunął ujawnione usterki.

Dowód:

- Pismo z dn. 17.02.2014r., k. 70v,
- Pismo z dn. 24.02.2014r. z potwierdzeniem odbioru , k. 71-72v.
- Przesłuchanie powoda, k. 979-981

Wobec dalszego braku płatności powód pismem z dnia 31 marca 2013 roku wezwał pozwaną Gminę M. S., jako inwestora, do zapłaty kwoty 39 348,30 zł tytułem wynagrodzenia.

Dowód:

- Pismo z dn. 31.03.2014r. z potwierdzeniem odbioru, k. 73-74.

W odpowiedzi pozwana odmówiła powodowi wypłaty wynagrodzenia, wskazując, że wykonawca (...) sp. z o.o. w N., nie zgłosiła firmy powoda, jako swojego podwykonawcy i nie przedstawiła umowy.

Dowód:

- Pismo z dn. 14.04.2014r., k. 75v.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości.

W przedmiotowej sprawie powód M. M. domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 39 348,30 zł, wskazując że jako podwykonawca zawarł umowę z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w N. na wykonanie określonych umową prac budowlanych, którą to spółkę z kolei łączyła umowa o roboty budowlane z pozwaną Gminą M. S. (inwestor). Dochodzona niniejszym pozwem kwota stanowiła pozostałą do zapłaty część wynagrodzenia należnego powodowi za wykonane prace żelbetowe na potrzeby realizacji zadania „Przebudowę i rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej nr (...) przy ul. (...) w S. o salę gimnastyczną z zapleczem socjalnym i częścią dydaktyczną wraz z zagospodarowaniem terenu i zewnętrznym boiskiem wielofunkcyjnym” pomniejszonego o ustaloną umową kaucję gwarancyjną stanowiącą 5% wartości każdej z wystawionych faktur VAT.

Podstawę prawną powództwa stanowił zatem art. 647¹ § 5 k.c., zgodnie z którym zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Przesłanką wymaganą do zastosowania w/w przepisu jest to, aby rezultat

świadczenia podwykonawcy stał się składnikiem obiektu stanowiącego przedmiot świadczenia wykonawcy w ramach umowy o roboty budowlane, a inwestor wyraził zgodę na udział podwykonawcy w realizacji zadania.

Na gruncie niniejszej sprawy poza sporem pozostawało, że pozwana Gmina M. S. – jako inwestor - realizowała inwestycję pn.: „Przebudowa i rozbudowa budynku Szkoły Podstawowej nr (...) przy ul. (...) w S. o salę gimnastyczną z zapleczem socjalnym i częścią dydaktyczną wraz z zagospodarowaniem terenu i zewnętrznym boiskiem wielofunkcyjnym.” Strony zgodnie również przyznawały, że w ramach rzeczony inwestycji, na podstawie umowy zawartej w dniu 11 października 2012 roku, generalnym wykonawcą robót budowlanych było konsorcjum (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w N. i Przedsiębiorstwa (...) K. P. sp. j.. Spór nie obejmował także faktu zawarcia pomiędzy (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w N. i powodem M. M. umowy o podwykonawstwo i wysokości należnego pozwanemu wynagrodzenia. Spór zaś dotyczył w szczególności odpowiedzialności pozwanej, jako inwestora, co do obowiązku wypłaty wynagrodzenia powodowi, wobec niezgłoszenia inwestorowi faktu zawarcia umowy podwykonawstwo z powodem przez generalnego wykonawcę.

Zgodnie z art. 647¹ § 2 k.c. do zawarcia przez wykonawcę umowy o roboty budowlane z podwykonawcą wymagana jest zgoda inwestora. Jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Umowy, o których mowa w § 2 i 3, powinny być dokonane w formie pisemnej pod rygorem nieważności (art. 647 1 § 4 k.c.). Z powyższego jednoznacznie zatem wynika, że dla aktualizacji solidarnej odpowiedzialności inwestora za nieuregulowane przez generalnego wykonawcę podwykonawcy wynagrodzenie koniecznym po pierwsze jest zawarcie pisemnej umowy o podwykonawstwo, przedmiotem której jest wykonanie robót budowlanych lub ich pewnego zakresu (zatem także i w zakresie umowy o dzieło), które składają się na obiekt budowlany objęty umową zawartą pomiędzy generalnym wykonawcą, a inwestorem, i po drugie koniecznym jest, aby inwestor wyraził zgodę na zawarcie umowy pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą. Podkreślenia przy tym wymaga, że zgoda inwestora, o której mowa w w/w przepisie może być wyrażona w jeden z trzech sposobów: poprzez wyraźną akceptację - w sytuacji przedstawienia inwestorowi umowy z podwykonawcą lub jej projektu z częścią dokumentacji, w sposób bierny (tzw. akceptacja milcząca) – zgodnie z art. 647¹ § 2 zdanie drugie k.c., kiedy w terminie 14 dni od przedstawienia inwestorowi umowy lub jej projektu z częścią dokumentacji, nie zgłosi on pisemnego sprzeciwu lub zastrzeżeń oraz w sposób dorozumiany (art. 60 k.c.) - kiedy nie ma miejsca tzw. akceptacja milcząca, lecz wystarczy, że inwestor uzyska informacje o osobie podwykonawcy oraz treści umowy zawartej pomiędzy wykonawcą a podwykonawcą, a nadto w dowolnej formie oraz terminie wyrazi zgodę na wykonywanie robót przez podwykonawcę; nieistotne jest przy tym źródło tej wiedzy, natomiast niezbędne jest, aby umowa została zindywidualizowana podmiotowo i przedmiotowo, a wola inwestora została ujawniona w sposób dostateczny (art. 60 k.c.). Może zatem nastąpić to poprzez czynności faktyczne, w sposób dorozumiany, na przykład przez tolerowanie obecności podwykonawcy na placu budowy, dokonywanie wpisów w dzienniku budowy, odbieranie wykonanych przez niego robót, oraz dokonywanie podobnych czynności. Co istotne przepis art. 647¹ § 2 k.c. nie uzależnia jednak odpowiedzialności inwestora od przedłożenia mu dokumentacji, jeśli wyraża w sposób czynny zgodę na udział podwykonawcy w realizacji inwestycji. (tak też wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2011r., sygn. III CSK 152/10, Lex nr 1102865; wyrok SN z dnia 2 lipca 2009r., sygn. V CSK 24/09, Lex nr 527185; wyrok SN z dnia 23 kwietnia 2008r., sygn. III CSK 287/07, Lex nr 398489).

Nawiązując do powyższego, po wszechstronnej analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd stwierdził, że na gruncie niniejszej sprawy doszło do aktywnego konkludentnego wyrażenia przez inwestora zgody na udział powoda w procesie realizacji inwestycji. W przedmiotowej sprawie zgoda inwestora na zawarcie przez wykonawcę umowy o podwykonawstwo z powodem przejawiała się przede wszystkim w akceptacji podwykonawcy na placu budowy i czynienia z nim przez jego przedstawiciela – inspektora nadzoru - wiążących ustaleń odnośnie zakresu przedmiotowych prac i przeprowadzania odbiorów tych prac. Co istotne, jak wskazuje zebrany w sprawie materiał dowodowy przez okres blisko roku na budowie obecnych było od 10 do 15-16 pracowników powoda, zaś powierzone im zadanie stanowiło ok 10 % całości inwestycji. Nie sposób zatem było przyjąć, że pozwana nie miała świadomości o wykonywaniu przez powoda, jako podwykonawcę, tak znacznego i istotnego zakresu prac w odniesieniu

do całości inwestycji, tym bardziej, że z zeznań słuchanych w sprawie świadków jednoznacznie wynika, że w zasadzie wszyscy uczestnicy procesu inwestycyjnego mieli wiedzę o przebywaniu powoda na budowie i o jego roli. W świetle powyższego wątpliwym wydaje być się twierdzenie pozwanej, że nie miała ona wiedzy o udziale powoda w procesie inwestycyjnym. Niezależnie jednak od powyższego Sąd stanął na stanowisku, że nawet gdyby przyjąć twierdzenia pozwanej o braku świadomości przebywania powoda na budowie za polegające na prawdzie, to pozwana w uwagi na wielkość prowadzonej inwestycji winna była, w ramach tzw. należytej staranności - dokonać weryfikacji zgłoszonych do udziału w procesie budowlanym podmiotów, w szczególności tych, których zakres prac był tak obszerny, tym bardziej, że posiadała wyspecjalizowany zespół powołany w celu nadzoru realizowanych przez nią inwestycji, który to z kolei zobowiązany był zgłaszać pozwanej wszelkie wykryte wątpliwości i nieprawidłowości.

W ocenie Sądu w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym w szczególności w oparciu o złożone do akt postępowania dokumenty uzupełnione zeznaniami słuchanych w sprawie świadków pozwoliły wyprowadzić wniosek, że przedstawiciele inwestora (w tym w szczególności nieżyjący już inspektor nadzoru A. S.) posiadali wiedzę o tym, iż powód jest podwykonawcą na przedmiotowym zadaniu i znali zakres prac wykonywanych przez powoda. Wyprowadzając powyższy wniosek należało mieć również na uwadze to, że pracownicy powoda byli najliczniejszą grupą pracowników na budowie, a prace przez nich były wykonywane przez blisko rok. Obiektywnie zatem, tłumaczenie świadków z ramienia pozwanej K. B. i A. G., jakoby nie zwracały uwagi na to kto bierze udział w realizacji inwestycji i nie kontrolowały zgodności zgłoszonych podmiotów, z podmiotami rzeczywiście wykonującymi pracę w świetle ustalonego umową zakazu zawierania przez podwykonawców dalszych umów o podwykonawstwo, budzi uzasadnione wątpliwości, tym bardziej, że z ich zeznań jednoznacznie wynika, że właśnie do tego rodzaju czynności zostały zatrudnione. Nie bez znaczenia w tym zakresie pozostał także fakt, że jak już wyżej zaznaczono pracownicy powoda byli jedną z najliczniejszych grup na budowie, która dodatkowo wyróżniała się jednolitym strojem, zatem obiektywnie rzecz ujmując ustalenie, czy zgoda na wykonywanie przez nich prac została udzielona, powinna wyjść z inicjatywy strony pozwanej, tym bardziej, że nie nastęrczyłoby to poważnych trudności.

W tym stanie rzeczy Sąd doszedł do wniosku, że pomimo braku pisemnej akceptacji udziału powoda w procesie inwestycyjnym, jako podwykonawcy, pozwana w sposób czynny dorozumiany wyraziła zgodę na obecność powodów na budowie, poprzez akceptację ich obecności na terenie budowy.

W niniejszej sprawie Sąd przychylił się także do poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6.10.2006 roku (sygn. akt II CSK 210/10) zgodnie z którym dorozumiana zgoda inwestora na zawarcie umowy wykonawcy i podwykonawcy (art. 647 § 1 § 2 zdanie pierwsze k.c.) wyrażona w sposób czynny jest skuteczna, gdy dotyczy umowy, której istotne postanowienia, decydujące o zakresie solidarnej odpowiedzialności inwestora z wykonawcą za wypłatę wynagrodzenia podwykonawcy są znane inwestorowi albo z którymi miał możliwość zapoznania się. Sąd stanął bowiem na stanowisku, że przedstawiciele powódki mieli tego świadomość, a swoją wiedzę o bytności podwykonawcy inwestor musiał (lub powinien był) czerpać z tego, że jego przedstawiciele widzieli powodów na budowie, akceptowali ich prace i omawiali z nimi sposób ich wykonania. Szczególnie tutaj wskazać należy na zeznania słuchanych w sprawie świadków P. B. (2), A. K. M. Z. i powoda, którzy to zgodnie wskazali, że przedstawiciel inwestora –inspektor nadzoru A. S., wielokrotnie rozmawiał z powodem, podczas jego pobytu na budowie. W tym stanie rzeczy uzasadnionym okazało się być stwierdzenie, że inwestor mając wiedzę, że większość robót jest wykonywanych przez podwykonawców i znając zasady, które dotyczyły jego ewentualnej solidarnej odpowiedzialności, powinien był zainteresować się tym jacy podwykonawcy znajdują się na budowie i czy wszystkie umowy zostały jemu przekazane. Nie jest przy tym zdaniem tut. Sądu wystarczające umieszczenie w umowie pomiędzy generalnym wykonawcą i inwestorem postanowienia konstytuującego obowiązek przekazywania umów i określającego sposób ich przekazywania. Pozwana bowiem, jako inwestor, winna we własnym interesie zmierzać do uzupełnienia stosownej dokumentacji, czego ta nie uczyniła, zaś osoby odpowiedzialne za nadzór nad budową, tj. K. B. i A. G. nie interesowały się na jakiej zasadzie funkcjonują podwykonawcy. W ocenie Sądu braku dochowania staranności inwestora nie usprawiedliwia ogólne przypominanie o konieczności uzupełnienia dokumentacji w tym zakresie, w ocenie Sądu bowiem inwestor – dostrzegając bierność wykonawcy w tym zakresie - powinien samodzielnie podjąć działania zmierzające do ustalenia osób odpowiedzialnych za wykonanie danego zakresu prac.

W tym stanie rzeczy oczywistą jest konstatacja, że pozwana, nie reagując na obecność powoda na budowie, zaakceptowała go i w konsekwencji jest zgodnie z art. 647¹ § 5 k.c. odpowiedzialna solidarnie za wypłatę należnego powodowi w związku z wykonaniem prac (niesporne) wynagrodzenia przewidziane umową o roboty budowlane z dnia 23 listopada 2012 roku.

Powyższe, przy jednoczesnym uwzględnieniu, że fakt istnienia roszczenia powodów nie budził wątpliwości, a jego wysokość i sposób płatności wprost wynika z treści zaoferowanych przez powoda dokumentów, a nadto okoliczność rzeczywistego wykonania prac za które powód domaga się zapłaty wynagrodzenia i fakt ich odbioru, których to okoliczności pozwana w toku postępowania nie usiłowała nawet podważyć. Pozwana nie wykazała, ani nawet nie twierdziła, że zaspokoila to zobowiązanie, albo że z jakiejś podstawy ono wygasło. Nie było podstaw żeby zakwestionować dowody przedstawione przez stronę powodową i w konsekwencji powództwo podlegało uwzględnieniu w całości

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc. w zw. z art. 455 k.c., zgodnie z żądaniem pozwu.

Sąd, dokonując ustaleń stanu faktycznego oparł się na zgromadzonych w aktach postępowania dokumentach oraz zeznaniach świadków P. B. (2), A. K., M. Z., K. B., A. G., A. L. i powoda, do których wiarygodności Sąd nie miał żadnych wątpliwości.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu znajduje postawę prawną w 108 § 1 zd. 1 k.p.c. w związku z art. 98 § 1 k.p.c., który stanowi, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Na poniesione przez powoda koszty złożyły się: opłata od pozwu 1 968 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych oraz wynagrodzenie pełnomocnika – 4 800 zł, ustalone wg podwójnej stawki minimalnej zgodnie z §6 pkt 5 w zw. z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t. – wedle stanu prawnego obowiązującego na dzień wszczęcia niniejszego postępowania). W ocenie Sądu nakład pracy pełnomocnika powoda i stopień zaangażowania, uzasadniał przyznanie pełnomocnikowi powoda wynagrodzenia wg podwójnej stawki.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji.

Sygn. akt X GC 604/15

Zarządzenia:

1. Odnotować w kontrolce uzasadnień,
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć:
 - pełnomocnikowi powoda
 - pełnomocnikowi pozwanej.
3. Z apelacją lub za 21 dni.